

ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA

jatelautakunta@savonlinna.fi

Rantasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva tekninen ja ympäristölautakunta kiittää lausuntopyynnöstä ja antaa jätehuoltomääräysten muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Jätelain tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista. Jätelain täytäntöön panemiseksi annettavien kunnallisten tai alueellisten jätehuoltomääräysten tavoitteena on estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista.

Etusijajärjestyksen mukaan kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, se on ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä.

EU:n ja valtion tasolla on asetettu tavoitteita hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan saavuttamiseksi. Suomen edelläkävijyyttä kiertotaloudessa on pyritty vahvistamaan hallitusohjelman ja erilaisten strategisten hankkeiden avulla. Kiertotaloustavoitteita on haastava saavuttaa nykytoimien avulla. Tavoitteisiin pääsy vaatii merkittäviä poliittisia päätöksiä mm. sääntelystä ja taloudellisesta ohjauksesta. Kunnat ovat tärkeässä asemassa kiertotalouden edistämisessä jätehuoltopoliittisilla ratkaisullaan.

Lautakunta ei pidä hyvänä jätehuoltomääräysten muuttamista biojätteen erilliskeräysvelvollisuuden poistamisen osalta. Jätehuoltomääräysten muutoksella ei tältä osin edistetä kiertotaloutta, luonnonvarojen kestäväää käyttöä eikä etusijajärjestyksen noudattamista. Biojätteen sijoittaminen sekajätteeseen on ollut kiellettyä Savonlinnan alueella jo yli 20 vuoden ajan. Määräysten muuttaminen olisi käänne menneeseen.

Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa syntyvän jätteen jätehuolto. Jätehuollon järjestämisessä huolehdittava siitä, että käytettävissä on kattavat ja monipuoliset jätehuoltopalvelut kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin koko toiminta-alueen osalta. Jätehuoltomääräysten muutos poistaa erilliskeräysvelvoitteen myötä myös velvoitteen tarjota biojätteenkeräyspalvelua taajaman ulkopuolelle. On otettava huomioon, että jätelautekunnan toiminta-alueiden kuntien taajama-asteet eroavat merkittävästi, ollen Savonlinnassa lähes 80 % ja muissa kunnissa noin puolet vähemmän, jolloin muutokset koskevat prosentuaalisesti hyvin eri määriä väestöstä.

Määräysmuutosluonnosta koskevista asiakirjoista ei käy ilmi, onko vaihtoehtoisia palvelunjärjestämistapoja, esimerkiksi alueellisen biojätteenmahdollisuutta selvitetty.

Määräysten muuttamista on biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistamisen osalta perusteltu kustannussyillä. Tarkempaa kustannuslaskelmaa ei kuitenkaan ole esitetty. Laskelma olisi tarpeen välittömien ja välillisten vaikutusten arvioimiseksi.

Jätelautakunnan toiminta-alueelta kerättävä sekajäte toimitetaan poltettavaksi Kierrätysyhtiö Rippeen osaomistamassa Riikinvoiman polttolaitoksessa. Vastaanotettavan jätepolttoaineen laatu on määritelty laitoksen laatuohjeessa. Laatuohjeessa ei mainita biojätettä voimalaitoksessa poltettavana jätejakeena. Polttolaitos on kärsinyt mm. syklonin tukkeutumisesta aiheutuneista prosessiongelmista. Mikäli tukkeutumisen syynä ovat vastaanotettavan jätteen laatuongelmat, tulee myös biojätteen osuuden lisääntymisestä aiheutuvat kustannukset ottaa kokonaiskustannusvertailuun. Sen lisäksi, että biojäte aiheuttaa haittaa polttoprosessille, kostean biojätteen lämpöarvo on myös huomattavasti heikempi kuin kuivan jätteen. Polttolaitoksen ympäristöluvan osalta tulee varmistua siitä, että lupa sallii biojätteen polttamisen.

Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistumisella voi olla vaikutuksia myös muilla kiertotaloussektoreilla, koska sekajätteen mukana polttoon päätyvä biojäte vähentää mm. biokaasun ja maanparannustuotteiden valmistukseen käytettävissä olevan biojätteen määrää.

Määräysten muuttaminen ei ole välttämätöntä esitetyin perustein, koska jätehuoltomääräyksissä määrättyllä viranomaisella on mahdollisuus myöntää poikkeus jätehuoltomääräysten noudattamisesta mm. biojätteen erilliskeräysvelvoitteen osalta esimerkiksi siinä tapauksessa, että kuljetuspalveluita on vaikea järjestää ja muodostuvan jätteen määrä on erittäin vähäinen.

Alueellinen jätelautakunta on lähettänyt määräysmuutosluonnoksen lisäksi lausuntokierrokselle sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän vaihtoehtoiset järjestämistavat lautakunnan alueella. Tekninen ja ympäristölautakunta esittää näkemyksensä, että jätehuoltomääräyksiä tulisi biojätteen erilliskeräysvelvoitteen osalta arvioida muutettavaksi vasta kun jätteenkuljetusjärjestelmä sekajätteen osalta on ratkaistu. Kunnallisen mallin toteutuessa monilokeroautolla kerääminen mahdollistaa biojätteen keräämisen samalla kertaa sekajätteen kanssa ja vähentää keräämisestä aiheutuvia kustannuksia, jonka myötä taloudellinen peruste biojätteen keräyksen osalta voi poistua.

18.3.2025 RANTASALMEN KUNNAN TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA